

Закон о стандардизацији Босне и Херцеговине

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

1. Овим законом утврђују се циљеви и принципи босанскохерцеговачке државне стандардизације (у даљем тексту: државна стандардизација БиХ) и уређује припрема, прихватање, објављивање и употреба босанскохерцеговачких државних стандарда (у даљем тексту: државни стандарди БиХ).

Члан 2.

1. Изрази, употребљени у овом закону, односно изрази који се у вези са стандардизацијом најчешће употребљавају имају, сходно европском стандарду EN 45020, сљедеће значење:

- а) стандардизација - дјелатност успостављања одредаба, за општу и виšekратну употребу, које се односе на постојеће или могуће проблеме, ради постизања оптималног степена уређености у датом подручју;
- б) међународна стандардизација - стандардизација у којој могу судјеловати одговарајућа тијела из свих земаља;
- в) европска стандардизација - стандардизација у којој судјелују одговарајућа тијела европских држава;
- г) државна стандардизација - стандардизација на нивоу одређене земље;
- д) тијело за стандарде - тијело за стандардизацију, признато на државном, европском или међународном нивоу, чија је основна дјелатност да припрема и усваја стандарде, који су доступни јавности;
- е) државно тијело за стандарде - тијело за стандарде које је на државном нивоу признато као државни члан одговарајућих међународних и европских организација за стандарде;
- ж) државно тијело за стандарде Босне и Херцеговине - тијело за стандарде које је у Босни Херцеговини признато као државни члан одговарајућих међународних и европских организација за стандарде;
- з) међународна организација за стандардизацију - организација за стандардизацију у коју се може учланити одговарајуће државно тијело сваке земље:
 - 1) ISO - International Organization for Standardization (Међународна организација за стандардизацију),
 - 2) IEC - International Electrotechnical Commission (Међународна електротехничка комисија),
 - 3) ITU - International Telecommunication Union (Међународни савез за телекомуникације);
- и) европска организација за стандардизацију - организација за стандардизацију у коју се могу учланити одговарајућа државна тијела из европских држава:
 - 1) CEN - European Committee for Standardization (Европски комитет за стандардизацију),
 - 2) CENELEC - European Committee for Electrotechnical Standardization (Европски комитет за стандардизацију у електротехници),
 - 3) ETSI - European Telecommunication Standards Institute (Европски Институт за стандарде у подручју телекомуникација);
- ј) консензус - општа сагласност коју карактерише одсуство трајног супротстављања заинтересованих страна на битна питања расправе, а која се постиже кроз процес који настоји узети у обзир гледишта свих учесника расправе те усаглашавањем свих спорних чињеница.
Консензус нужно не значи једногласност.

- к) стандард - документ за општу и виšekратну употребу, донесен консензусом и одобрен од признатог тијела, који садржи правила, смјернице или карактеристике активности или њихове резултате и који има за циљ постизање оптималног степена уређености у датом подручју;
- л) међународни стандард - стандард, доступан јавности, који је усвојила нека међународна организација за стандардизацију;
- м) европски стандард - стандард, доступан јавности, који је усвојила европска организација за стандардизацију;
- н) државни стандард - стандард, доступан јавности, који је усвојило државно тијело за стандарде;
- о) државни стандард Босне и Херцеговине - стандард, доступан јавности, којег је усвојило државно тијело за стандарде Босне и Херцеговине;
- п) покрајински стандард - стандард, доступан јавности, који је усвојен на нивоу дијела неке земље.

II - ДРЖАВНА СТАНДАРДИЗАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 3.

- 1. Циљеви државне стандардизације БиХ су:
 - а) поспјешивање међународне трговине са спречавањем или уклањањем баријера које произилазе из неоснованих разлика при пословању на државном нивоу;
 - б) повећање нивоа сигурности, заштите здравља и живота те сигурности околине;
 - в) унапређење цјелисходног искоришћења рада, материјала и енергије у процесима производње;
 - г) побољшање производне успјешности уз управљање разноликостима, усклађености и замјенивости;
 - д) унапређење квалитета производа, процеса и услуга са утврђивањем њихових карактеристика, којима могу да задовоље постављене захтјеве односно утврђену намјену.

Члан 4.

- 1. Принципи на којима се темељи државна стандардизација Босне и Херцеговине су:
 - а) добровољно судјеловање и допринос свих заинтересованих страна код припреме и усвајања државних стандарда БиХ;
 - б) добровољна примјена и коришћење државних стандарда БиХ;
 - в) консензус, који значи начелно слагање значајног дијела заинтересованих о садржају државног стандарда БиХ;
 - г) приоритет заједничких интереса заинтересованих страна над појединачним интересима;
 - д) транспарентност рада у припреми и доступност јавности државних стандарда БиХ;
 - е) међусобна усклађеност државних стандарда БиХ;
 - ж) поштивање достигнутог стања технике и правила међународне и европске стандардизације.

III - СУБЈЕКТИ У ПОДРУЧЈУ СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ

Члан 5.

- 1. Програмирање и обављање задатака стандардизације у БиХ спроводе:

- а) Институт за стандарде, метрологију и интелектуално власништво (у даљем тексту: Институт) уз подршку ентитетских институција за стандардизацију у складу са чланом 10. овог закона;
- б) Савјет за стандардизацију (у даљем тексту: Савјет).

Члан 6.

- 1. Институт обавља сљедеће послове и задатке из подручја државне стандардизације:
 - а) припрема, прихвата, издаје и одржава државне стандарде БиХ и друге документе са подручја државне стандардизације БиХ;
 - б) води регистар државних стандарда БиХ;
 - в) формира стална и привремена техничка стручна тијела, координационе одборе, техничке комитете и сталне радне групе за извршење програма рада на пословима из подручја стандардизације;
 - г) учествује у раду и заступа интересе државне стандардизације БиХ у међународним и европским организацијама за стандардизацију;
 - д) сакупља, уређује и дистрибуира стандарде и друга документа те информације с подручја стандардизације у складу са програмом рада уз успостављање, вођење и одржавање одговарајућих база података;
 - е) проглашава употребу државних стандарда БиХ на предлог одговарајућег техничког комитета;
 - ж) издаје гласило намијењено за објављивање прихваћених државних стандарда БиХ те информација о другим документима са подручја стандардизације;
 - з) извршава друге задатке у складу са прописима и међународним обавезама Босне и Херцеговине из подручја стандардизације;
 - и) обавља стручно-административне послове за потребе Савјета.

Члан 7.

- 1. Савјет обавља сљедеће послове и задатке:
 - а) утврђује дугорочне и годишње планове рада на стандардизацији;
 - б) прати реализацију годишњег програма рада и других програмских аката који се односе на припремање и прихватање државних стандарда БиХ;
 - в) доноси општи акт о процедури припремања, прихватања и објављивања државних стандарда БиХ;
 - г) предлаже формирање сталних и привремених техничких стручних тијела за извршење програма рада на пословима из подручја стандардизације;
 - д) даје предлоге и сугестије Савјету министара Босне и Херцеговине и Институту у вези са чланством у међународним и европским организацијама;
 - е) Савјет бира предсједника и доноси пословник о раду;
 - ж) обавља друге задатке из подручја стандардизације у складу са овим законом, налозима Савјета министара Босне и Херцеговине и својим пословником.

Члан 8.

- 1. Савјет има укупно 25 чланова.
- 2. Чланове Савјета из реда истакнутих стручњака Босне и Херцеговине из различитих подручја из оба ентитета именује, на период од четири године, Савјет министара Босне и Херцеговине на предлог директора Института. Директор Института и његов помоћник за стандардизацију су по положају чланови Савјета.
- 3. Савјет дио послова и задатака обавља путем три комисије и то:
 - а) Комисија за опште подручје коју чини тринаест чланова;

- б) Комисија за електротехнику коју чини седам чланова;
- в) Комисија за телекомуникације коју чини пет чланова.

Члан 9.

1. Извори средстава за финансирање рада на стандардизацији утврђени су Законом о оснивању Института.
2. Рад Савјета и његових комисија финансира се путем Института.

Члан 10.

1. Ентитети Босне и Херцеговине, Федерација Босне и Херцеговине и Република Српска (у даљем тексту: ентитети), могу, у складу са својим потребама, организовати рад у одређеним подручјима стандардизације.
2. Ентитетске институције за стандардизацију могу обављати сљедеће послове:
 - а) олакшавање преноса информација о стандардима и процесу доношења стандарда до крајњих корисника;
 - б) преузимање спонзорства над радом техничких комитета Института који су од посебног интереса за ентитет;
 - в) доношење, дистрибуција и продаја покрајинских стандарда за које имају интерес субјекти само тог ентитета који доноси стандард;
 - г) пружање помоћи фирмама у изради интерних стандарда;
 - д) организовање превођења стандарда на језик за који ентитет има посебан интерес и упучивање превода у утврђену процедуру припремања и доношења државних стандарда;
 - е) продаја стандарда на језику за који ентитет има посебан интерес у складу са одговарајућим уговором са Институтотом;
 - ж) учествује у предлагању чланова техничких комитета из ентитета;
 - з) бави се издавачко-публицистичком дјелатношћу из области стандардизације;
 - и) обавља надзор у ентитету над спровођењем државног и ентитетског закона о стандардизацији;
 - ј) обавља едукацију заинтересованих субјеката из области стандардизације;
 - к) ради и све остале послове из области стандардизације који нису споменути у овом закону.
3. За реализацију послова из става 2. ентитети ће успоставити оговарајућу инфраструктуру, а њено функционисање дефинисати посебним законом.

IV - ПРИПРЕМА, УСВАЈАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ДРЖАВНИХ СТАНДАРДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 11.

1. Државни стандард Босне и Херцеговине доноси Институт по посебној процедури коју утврђује Савјет.
2. Државни стандард Босне и Херцеговине означава се скраћеницом BAS (у даљем тексту: BAS стандард).
3. BAS стандард се штампа на босанском, хрватском и српском језику и објављује у гласилу Института.
4. BAS стандард може се, такође, припремити на подлози или прихватањем у цјелости међународног стандарда, европског стандарда или других докумената из подручја стандардизације. BAS стандард који је на овакав начин припремљен може се издати на језицима из става 3. овог члана или на страном језику.

5. Уколико не постоји интерес Босне и Херцеговине за одређени стандард чије доношење предлаже један ентитет, тај ентитет може покренути процедуру доношења тог стандарда у форми покрајинског стандарда.

Члан 12.

1. BAS стандард се објављује као посебна публикација и он је ауторски рад у складу са законом о ауторским правима.
2. Умножавање или дистрибуција дијелова или цјелине без сагласности Института није дозвољена.

V - УПОТРЕБА BAS СТАНДАРДА

Члан 13.

1. Употреба BAS стандарда је добровољна, сем у случају када је обавезна примјена одређена посебним прописом.
2. Пропис, који налаже обавезну примјену стандарда, мора се позивати на BAS стандард.

Члан 14.

1. Усклађеност производа, процеса или услуга са BAS стандардима може се потврдити изјавом, сертификатом или знаком усклађености.
2. Изјаву о усклађености са BAS стандардима давалац издаје на властиту одговорност.

VI - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 15.

1. Стандарди JUS, који су у употреби у Босни и Херцеговини на основу Уредбе са законском снагом о преузимању законских и подзаконских аката бивше СФРЈ, ("Службени лист РБиХ", бр. 2/92, 13/93 и 13/94), а нису замјењени BAS стандардима, могу се употребљавати у Босни и Херцеговини до њихове замјене, а најкасније до 31.децембра 2003. године, сем ако JUS стандарди са обавезном примјеном нису замјењени одговарајућим прописима.

Члан 16.

1. BAS стандарди, укључујући и преузете међународне и европске стандарде, који су издати прије ступања на снагу овога закона, остају и даље на снази.
2. Савјет ће верификовати листу претходно издатих BAS стандарда.
3. Савјет ће дефинирати приоритете за превођење BAS стандарда на службене језике Босне и Херцеговине и те преведене стандарде објавиће у року од 12 мјесеци.

Члан 17.

1. У року од три мјесеца од дана ступања на снагу овога закона конституисаће се Савјет из члана 5. овога закона.

Члан 18.

1. Стручна радна тијела, координациони одбори, технички комитети и сталне радне групе за припрему стандарда који постоје на дан ступања на снагу овог закона настављају са радом у затеченом саставу и према постојећим правилима до усклађивања њиховог рада са одредбама овога закона, а најкасније у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 19.

1. Даном ступања на снагу овога закона престаје примјена одредби Закона о стандардизацији ("Службени лист РБиХ", бр. 13/93 ; 13/94 и 9/95) које се односе на стандардизацију.
2. Ентитети су дужни у року од шест мјесеци извршити усаглашавање својих закона о стандардизацији са овим законом.

Члан 20.

1. Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавит ће се и у службеним гласилима ентитета.